

mer PR-inriktad journalistik. På grund av sina artiklar ställdes Alvaro Aguilar inför rätta vid tre tillfällen under sin tid som dagstidningsreporter. Han friades alla gånger.

Vid två tillfällen kom han också för nära sina arbetsgivare i sin rapportering. Till slut fick han sparken. Redaktören sa att han var tvungen, ”annars måste vi lägga ner tidningen.”

– Det finns en omfattande korruption inom honduranska medier, säger Alvaro Aguilar. En journalist som vill undersöka något känsligt skräms lätt till tystnad.

Alvaro Aguilar

Radio Uno har attackerats av polis och militär och utsatts för bombattacker. En medarbetare har mördats, ett par andra utsatts för attentatsförsök, en har fängslats och andra misshandlats. Två lever i exil.

På nationaldagen den 15 september flydde demonstranter som passerade på gatan utanför in på radion. De jagades av kravallpolis som sköt tårgas rakt in i byggnaden där radion ligger. Utanför radiostudion på andra våningen misshandlade polisen en radiomedarbetare våldsamt. I studion stod Alvaro Aguilar med kolleger och rapporterade live.

Enligt Radio Unos radiochef har korruptionen inom honduranska medier tillåtit för länge. När allt fler journalister nu väljer att bryta med makten och ägarna till de stora medierna utgör de ett undantag. Ett litet, men ur maktavarnas synpunkt, farligt undantag.

– Politikerna och företagsledarna har medierna i sina händer. Trots att de amerikanska staternas organisation OAS och den interamerikanska kommissionen för de mänskliga rättigheterna krävt att regeringen måste försvara yttrandefriheten och tillåta oberoende medierapportering följts journalister dagligen.

Honduras kanske mest välkända journalist, internationellt sett, är Dina Meza. Hon har levt med dödshot i sex år och är inte helt lätt att få tag på. Hon kan till slut bekräfta Alvaros Aguilars bild av mediesituationen i Honduras.

– Självklart är jag rädd, och jag tänker mycket på hoten och riskerna, säger Dina Meza. Men vi

kan inte gömma oss under bordet och låta dem som hotar oss vinna. Vi måste tala, för att kunna se våra barn och barnbarn i ögonen. Annars får de leva i ett samhälle märkt av terror.

Dina Meza har tre barn, som hon talar med dagligen. De stödjer hennes arbete för ”de vill också leva i en demokrati där alla har rätt att yttra sig.”

– Yttrandefriheten har alltid attackerats i Honduras, säger Dina Meza. Narkotikakartellernas närvaro i Centralamerika har gjort det ännu svårare. Alla journalister som uttrycker någon form av kritik ses som hot och utsätts därför själva för hot eller i värsta fall dödas de. Oppositionella röster tolereras inte.

Enligt Dina Meza var våldet mot journalister inte lika tydligt tidigare. I dag sker det i öppen dager.

– Förut kunde personer som pekades ut som korrupta och kriminella i medierna påverka medieägarna. De i sin tur presade sedan sina reportrar att välja en annan vinkel eller att glömma nyheten. På redaktionsmötena bestämde ledningen hur nyheterna skulle utformas. Kom man med ett förslag som på något sätt uttryckte något annat än vad ägarna ville stå för ombads man att komma in med ett annat förslag. De som vägrade stigmatiserades av både den egna redaktionen och andra medier.

Med lång erfarenhet som reporter på La Prensa och det privata TV-bolaget Telecentros tre kanaler 4, 5 och 7 vet Dina Meza vad hon talar om. I dag är det länge sedan hon fick utrymme i någon av landets större medier. I stället jobbar hon som frilans och är redaktör för en nyhetsajt och ett radioprogram på en människorättsorganisation.

Tillbaka i Radio Progresos svla studio konstaterar journaliststudenterna Karen Paredes och Gerson Rivera att de gjort ett livsfarligt karriärval.

– Jag frågar mig själv ibland om jag verkligen ska syssla med det är, men jag har ju i princip vuxit upp här och vill verkligen göra detta, säger Karen Paredes som började som knatterporter på radion när hon var sex år.

Gerson Rivera skakar däremot på huvudet. Journalist tänker han inte bli.

– Nej, jag är rädd. Jag kommer nog arbeta med att producera musik eller reklam eller liknande.

ERIK HALKJAER

Liseth García, ordförande för en journalistorganisation, kräver att de skyldiga för morderna på journalister ska ställas inför rätta.

FOTO ERIK HALKJAER

Vi vill att man skapar en särskild grupp för att skydda journalister och utreda brotten mot yttrandefriheten.”

Liseth García

FAKTA

135e plats

Enligt Reporter utan gränser pressfrihetsindex ligger Honduras på 134e plats av 179 länder.

Mördarna går fria

Bara två av de 25 morderna på honduranska journalister de senaste tre åren har lett till rättegång och dom. I de flesta fall har polisen aldrig gjort någon brottsplatsundersökning och åklagarna inte inlett någon förundersökning.

Den 25 maj i år tröttnade Honduras journalistkår. I fem städer gick de ut på gatorna och krävde det som den interamerikanska kommissionen för de mänskliga rättigheterna och flera internationella medie- och människorättsorganisationer länge krävt – ett slut på straffriheten.

Under en brännhet sol upprepade Liseth García, ordförande för journalistorganisationen Colegio de Periodistas de Honduras i San Pedro Sula, sitt budskap om och om igen för närvarande medier.

– Regeringen måste följa upp hoten och morderna, stoppa dem och ställa de ansvariga inför rätta. Vi vill att man skapar en särskild grupp för att skydda journalister och utreda brotten mot yttrandefriheten.

Hur påverkar morderna och situationen ert arbete?

– Vi är rädda, men vi censurerar inget.

Svaret är väntat. Ledningen för landets största sammanslutning av journalister torde knappast erkänna att medlemmarna ägnat sig åt självcensur. Men sanningen är en annan.

Journalisten och läraren i journalistik vid San Pedro Sulas universitet, Israel Cruz, menar att självcensur alltid varit en ingrediens i honduransk journalistik. De senaste årens brutala våld

mot journalister har förvärrat situationen.

– Dagens journalister är rädda. De har drabbats av panik. Allt fler sitter i knät på näringslivet och den kritiska och undersökande journalistiken har princip utaderats.

Sedan han började arbeta som journalist på 1990-talet har Israel Cruz sett en medieutveckling i två etapper.

– Först knöts medierna till näringslivet när ägarna till medierna även blev ägare till fabriker och företag inom andra sektorer. Det blev då svårt för journalister att rapportera om fackliga rättigheter, arbetslivsfrågor och bristande hälsovård eller liknande. Det ledde till självcensur.

Israel Cruz

I en andra etapp knöts medierna indirekt till den organiserade brottsligheten och korruptionen. Indirekt därför att rättsväsendet och den organiserade brottsligheten kom varandra närmare.

– Reporterna var nu inte bara rädda för medieägarna, utan även för rättsväsendet eftersom den organiserade brottsligheten infiltrerat och kontrollerade polisen, åklagarmyndigheten och domarkåren.

Israel Cruz ser också en skillnad i våldet mot journalister. Tidigare sköts de rätt och slätt. Nu är kropparna ofta torterade, brutalt dödade och lämnade vid sidan av vägen långt från sina hem.

ERIK HALKJAER